

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUTU 2020

LUONNONVARAKESKUS

Kasvintuhoojat, pölyttäjät ja maaperäeliöt - mihin haittoihin ja hyötyihin varautua maataloudessa lähitulevaisuudessa?

Lieto 19.4.2017

Ohjelma

- 9.00 Tervetuloa Tutkija Riitta Savikko, Luonnonvarakeskus
- 9.15 Ilmasto muuttuu Varsinais-Suomessa - taitava viljelijä sopeutuu, Erikoistutkija Kaija Hakala, Luonnonvarakeskus
- 9.45 Kasvitaudit muuttuvassa ilmastossa – mitä odotettavissa?, Erikoistutkija Marja Jalli, Luonnonvarakeskus
- 10.30 kahvitauko
- 10.45 Peltokasvien tuhoeläimet nyt ja tulevaisuudessa, Erikoistutkija Erja Huusela-Veistola, Luonnonvarakeskus
- 11.15 Kaalikoi – esimerkki runsastuvasta tuhohyönteisestä ja sen luontaisista vihollisista
Erikoistutkija Anne Nissinen, Luonnonvarakeskus
- 11.30 lounas (tarjotaan)
- 12.30 Hyönteispölytyksen tila Suomessa, Professori Heikki Hokkanen, Helsingin yliopisto
- 13.00 Maaperäeliöt viljelijän tukena – millaista elämää mullassa on?, Lehtori Jari Haimi, Jyväskylän yliopisto
- 13.30 Mikä ihmeen IPM-viljely? Erikoistutkija Anne Nissinen, Luonnonvarakeskus
- 14.00 Kommenttipuheenvuoro: Viljelijä ekosysteemipalveluiden mahdollistajana
Aluepäällikkö Aino Launto-Tiuttu, MTK-Varsinais-Suomi
- 14.10 kahvi
- 14.30 Luomu ja pellon ulkopuolisten alueiden hoito avuksi pellon monimuotoisuuden ylläpidossa
Luomu- ja kasvinviljelyn asiantuntija Heikki Ajosenpää, ProAgria Länsi-Suomi
- 14.45 Keskustelua ja kysymyksiä kasvintuhoojista, pölyttäjäistä ja maaperäeliöistä
- 15.30 Loppuyhteenveto ja eväitä kotimatalle

Ilmastoviisaita ratkaisuja maaseudulle -hanke

- Rahoitus Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta valtakunnallisena tiedonvälityshankkeena 2016-2018

Työpaketteja

- Työpajat, webinaarit, teemaryhmät
- Ilmastokysymyksistä kiinnostuneiden tilojen verkosto
- Viestintä verkossa, lehdissä, tapahtumissa, uutiskirjeessä
- Selvitys tietotarpeista
- Ilmastonettitesti

www.ilmastoviisas.fi

Ilmastoviisaat ratkaisut = Palapeliä, omaan tilanteeseen sopivien ratkaisujen etsintää

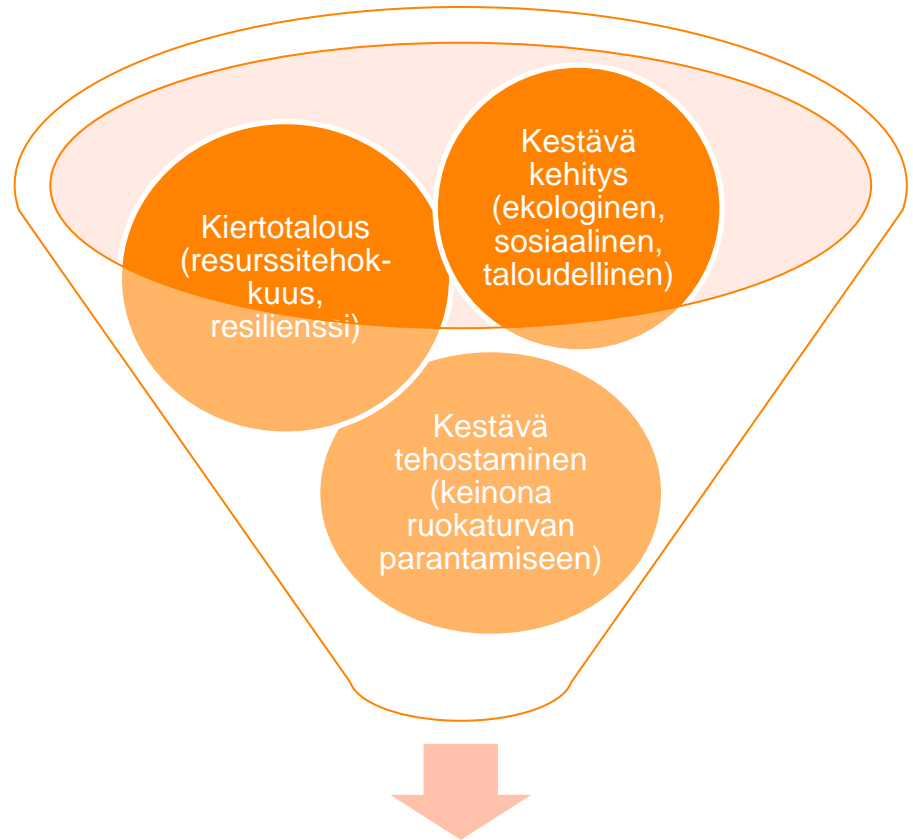
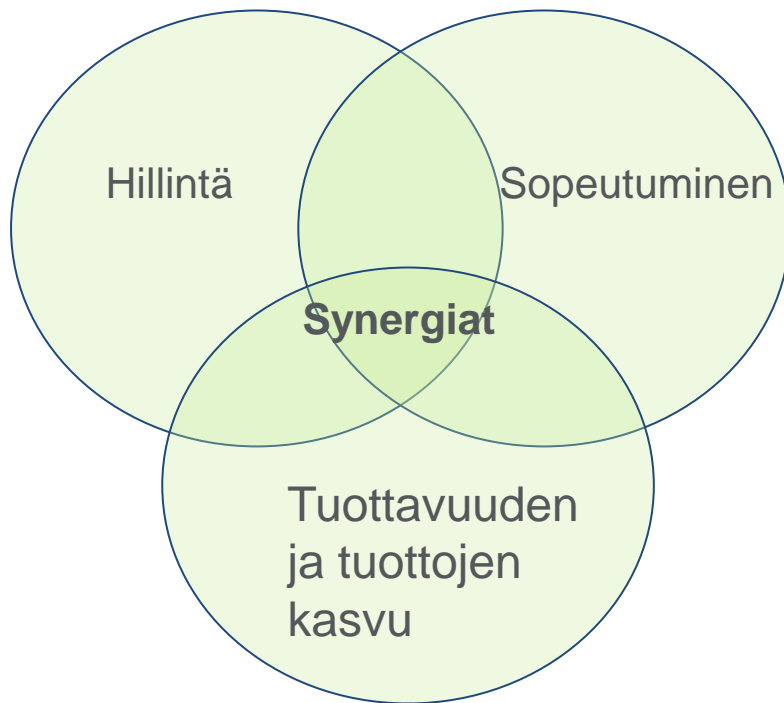

Ilmastoviisaat ratkaisut tukevat sekä ilmastonmuutoksen hillintää että vaikutuksiin sopeutumista.

Paikallisiin oloihin suunnitellut ratkaisut pyrkivät huomioimaan sekä ekologisen, sosiaalisen, kulttuurisen että taloudellisen kestävyys näkökulmia.

Kuvat: Sari Himanen, Juuso Joonas,
Luken arkisto

Ilmastoviisas maatalous – mitä se voi tarkoittaa? (Climate Smart Agriculture)

Ilmastoviisas maatalous

Maataloudella on ilmastonmuutoksen suhteen monta roolia

- ilmastonmuutoksen vaikutukset tuovat sopeutumistarpeita
- maataloudessa muodostuu kasvihuonekaasupäästöjä
- ratkaisuja ja mahdollisuuksia ilmakehään päästetyn hiilen sitojana maahan ja uusiutuvan energian tuottajana, jotta fossiilienergiariippuvuudesta voidaan irtautua

Lähde: Ollikainen ym. 2014

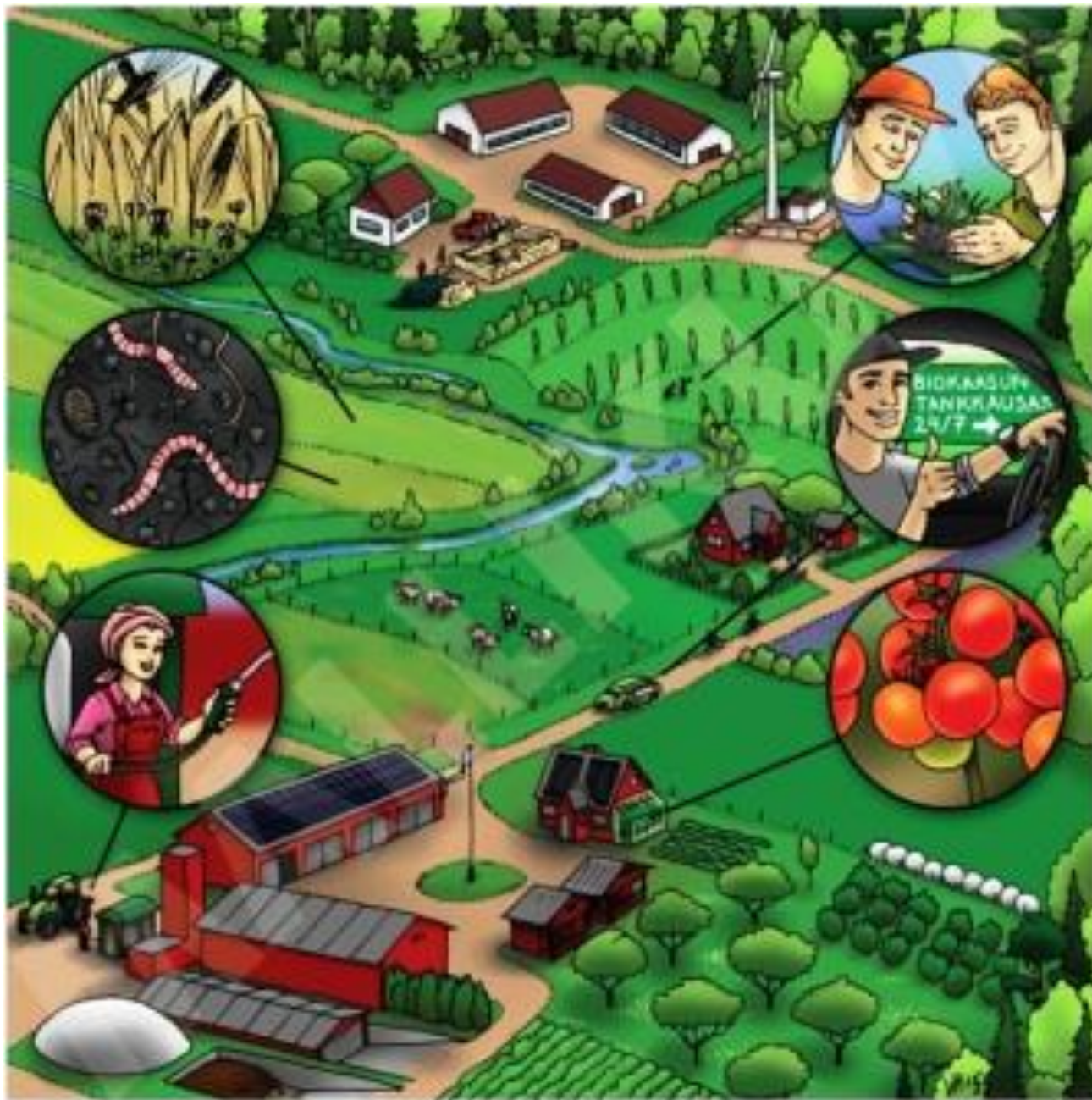
Kuva: Marketta Rinne / Luken arkisto

Tarvitaan monihyötyisiä ratkaisuja

Esimerkiksi

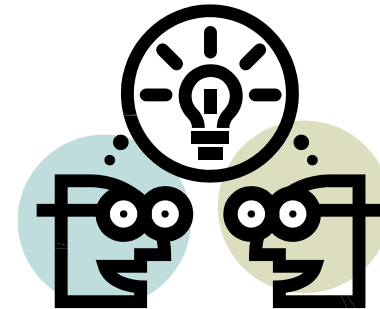
- satovarmuutta ja kannattavuutta varmentava viljelysuunnittelu
- maan kasvukunnon ja hiilivaraston ylläpito
- energia- ja ravinneomavaraisuuden kasvattaminen
- tilayhteistyön tekeminen tai toisten kokemuksista oppiminen

Porina: Keskustelua ja kysymyksiä kasvintuhoojista, pölyttäjäistä ja maaperäeliöistä

- Mahdollisuudet ja kannustimet
- Haasteet ja pullonkaulat
- Ratkaisuehdotukset tai kysymykset

-> Seuraavilla kalvoilla porinan yhteenvetoa.

Mahdollisuudet ja kannustimet

- Monimuotoisuuden ja monipuolisuuden lisääminen, tarvitsee yhteistyötä
- Ekosysteemipalvelut ei huuhaata, vaan konkretisoituu maatalouden merkitys ekosysteemeille
- Kuluttajien kasvanut kiinnostus ruokaan, kasvisruokaan, luomuun – hyödyntää ja tarttua mahdollisuuksiin
- Tietoa on tarjolla, mutta mikä auttaisi uusiin mahdollisuuksiin tarttumiseen (lannoite, torjunta-aine helppo myydä, mikä auttaisi uudenlaisten mahdollisuuksien ja ratkaisujen myymiseen)
- Luomu on hyvä brändi, kansantajuinen (ekosysteemipalveluihin verrattuna)
- Maanalainen elämä yllätti, mikroskoopit esiin
- Kasvilajien monipuolisuus, on muitakin kuin 3 kevätiljaa
- Aluskasvien mahdollisuuksien hyödyntäminen

Haasteet ja pullonkaulat

- Tutkimustiedon levittäminen kentälle
- Kuka/miten valitaan oikeat sopeutumiskeinot
- Tarvitaan tulkki tutkimustiedon ja oman tilan ratkaisun valinnan välille
- Ei yhtä ratkaisua, tai yhtä parasta vaihtoehtoa. Esim. suorakylvöön monta näkökulmaa (maan kasvukunto vs. kasvitaudit)
- Laajan kokonaisuuden hallinta

Ratkaisut ja kysymykset

- Tulkki tutkimustiedon ja oman toimintatavan valitsemiseen vaihtoehtoista
- Monta näkökulmaa eri ratkaisuihin, miten valita
- Yhden ongelman ratkaiseminen voi aiheuttaa muita ongelmia, mitä painotetaan
- Kokonaisuuden hallinta (esim. pellot ja metsät)
- Agrobusinessjättyritykset, mikä rooli ja valta ruoantuotannossa, mikä paikallisten siemenkantojen säilymisen avuksi, EU byrokratia pienille siemenfirmoille raskas
- Huomioida ihmisten erilaisuus, mikä motivoi erilaisia ihmisiä, tarvitaan empatiaa erilaisia näkökulmia kohti, erilaisten ajatusmaailmojen liikkeelle saaminen, ihmisten diversiteetti
- Maataloustukien muuttaminen monimuotoisuutta edistävämmiksi edelleen (aluskasvit herätti kiinnostusta; niiden kokeilu voi hyvistä kokemuksista jäädä käyttöön, maanrakenteellekin hyväksi)
- Ympäristöelämysten ja –kasvatuksen tarjoaminen
- Pienestä se lähtee
- Kannustava lähestyminen viljelijöihin, vahvuuksien ja hyvien tekojen esiintuominen
- Kokemusten ja tekemisen arvostaminen, kokemustiedon arvostaminen; autonomian lisääminen lisää motivaatiota
- Toimintasuuntautunut tieto ja yhdessä keskustelu ja oppiminen ratkaisujen etsinnässä

Loppuyhteenveto ja eväitä kotimatalle

Miten eteenpäin?

- Tämän ja muiden työpajojen aineistot tulevat sivustolle www.ilmastoviisas.fi
- Työpajoja 2017 – 2018
- Tulossa myös tutkimusuutisia ja nettiartikkeleita
- Kerro myös kaverille!

”Korvaan kuiskatut sanat voivat kaikua tuhansien kilometrien päähän.”

KIINALAINEN SANANLASKU

Kiitos!

Riitta Savikko, riitta.savikko@luke.fi, 029 532 6778

Sari Himanen, sari.himanen@luke.fi, 029 532 6132

www.ilmastoviisas.fi